

Montenegros ekonomiska samarbete med Kina – en säkerhetsfråga eller en politisk och ekonomisk möjlighet?

En diskursanalys av två montenegrinska premiärministrars tal
från 2015 och 2018

Abstract

This thesis aims to provide a "local" perspective on Montenegro's own understanding of the country's economic cooperation with China, within the framework of the Belt and Road Initiative. With a lack of discourse analysis and no case study with Montenegro as a case within the research on Belt and Road Initiative, this thesis also intends to cover this specific gap. Based on the purpose of the thesis, the following research question was formulated: *How can the discourse on Montenegro's economic cooperation with China be understood in the light of the Prime Ministers Đukanović's and Marković's speeches from 2015 and 2018 respectively?* The discourse in these two "speech acts" was analyzed using four of Carol Lee Bacchi's questions from the WPR method. The statements in the speeches were then interpreted and explained by using Malgorzata Jakimóws theory "Desecuritisation as a Soft Power Strategy". Key findings in the analysis shows that the language used by the Montenegrin Prime Ministers was desecuritized. This suggests that Montenegro sees the country's economic cooperation with China as a political and economic opportunity rather than a threat.

Nyckelord: Montenegro, Kina, Belt and Road Initiative, 16+1, säkerhetsetori, WPR-analys, diskursanalys, Foucault, Jakimów, "speech act", avsäkerhetisering

Antal ord: 10 298

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.2 Syfte och frågeställning	2
1.3 Vetenskaplig relevans	3
1.3.1 Inomvetenskaplig relevans	3
1.3.2 Utomvetenskaplig relevans	5
2 Teori	6
2.1 Köpenhamnskolan – en introduktion till ”Desecuritisation as a soft power strategy”	6
2.2 Desecuritisation as a soft power strategy av Malgorzata Jakimów	7
2.3 Motivering för val av teori.....	8
3 Metod	11
3.1 Diskursanalys: Foucaults diskursförståelse	11
3.2 ”What’s the problem represented to be?” (WPR).....	12
3.2.1 Operationalisering: WPR-analys.....	14
3.2.2 Övriga definitioner och operationaliseringar	16
3.3 Metodens styrkor och svagheter	17
3.4 Material	18
3.5 Positionering	19
3.6 Analysschema	19
4 Analys	22
4.1 Analys av tal 1	22
4.1.1 Fråga ett	22
4.1.2 Fråga två.....	25
4.1.3 Fråga tre.....	27
4.1.4 Fråga fyra	28
4.2 Analys av tal 2	29
4.2.1 Fråga ett.....	29
4.2.2 Fråga två.....	30
4.2.3 Fråga tre	32

4.2.4	Fråga fyra	32
4.3	Sammanställning av resultat	33
5	Diskussion	38
6	Slutsatser.....	40
7	Källförteckning	42
7.1	Böcker	42
7.2	Vetenskapliga artiklar	43
7.3	Rapporter	43
7.4	Elektroniska resurser.....	44
7.5	Övrigt	45
8	Bilagor.....	47
8.1	Tal 1	47
8.2	Tal 2	50

1. Inledning

1.1 Bakgrund

I sin publikation om världssystemteorin från 1987 skrev Immanuel Wallerstein att världssystemet och dess hierarkier är dynamiska i den bemärkelsen att nya hegemonier kan resa sig och bilda ett ”nytt” världssystem. Som ett exempel på en semiperifer stat med potential att bli en ledande världsekonomi nämner Wallerstein Kina (Wallerstein 2007). Idag är Kinas ekonomi den andra största efter USA (Världsbanken 2021). Mot bakgrund av detta argumenterar en del statsvetare och ekonomer för att Wallersteins hypotes om Kina som potentiell stormakt kan komma att realiseras (Winter 2018).

I syfte att kontrollera handelsrutten och ytterligare expandera sin ekonomi utanför Kinas territoriella gränser (Europaportalen 2020) har Kina lanserat projektet Belt and Road Initiative (hädanefter BRI). Efter att projektet påbörjades 2013 har ett 70-tal länder anslutit sig till samarbetet vars kostnader överstiger 760 miljarder pund. Mot bakgrund av detta har BRI kallats det mest omfattande globala infrastrukturprojektet någonsin (OECD 2018).

Genom sex olika geoekonomiska korridorer hoppas Kina kunna främja frihandel, skapa möjligheter för investeringar samt utveckla infrastruktur i länder med ansträngd ekonomi. Samarbetet ska även främja ”people-to-people-connections” (Jinping 2013) och har således även en kulturell och social dimension.

OECD skriver i en rapport att BRI kan medföra positiva effekter för såväl Kinas som samarbetsländernas ekonomier (OECD 2018). Däremot anser EU att Europas säkerhet kan hotas när bolag med direkt koppling till kinesiska kommunistpartiet investerar i vissa sektorer. Investeringarna utgör ett säkerhetshot eftersom det enligt Europakommissionen finns en risk att bolagen ”köper sig inflytande över politik och diplomati”. Detta kan i sin tur leda till att

europiska länder eller företag lobbar för Kina i politiska frågor (Europaportalen 2020). Därtill har projektet kritiserats för att det kan skuldsätta samarbetsländer och att det därför finns en risk att Kina kommer använda det så kallade ”debt-trap diplomacy” (The Guardian 2018).

På Munich Security Conference 2018 uttryckte den dåvarande tyska utrikesministern Sigmar Gabriel ”Powers such as China and Russia are constantly trying to test and undermine the unity of the European Union” (Gabriel 2018). Mot bakgrund av uttalandet kan det argumenteras för att BRI även ses som en hot mot den europeiska enheten. Å andra sidan argumenterar Bottici och Challand för att Europa redan är fragmenterat eftersom den europeiska identiteten vilar på ”myter” om Europa som inte kan antas av alla europeiska länder (2014). Liksom Gabriel menar Malgorzata Jakimów att Kina och BRI kan utgöra ett säkerhetshot för europeiska länder, men Jakimów menar likväl – i linje med Bottici och Challand – att Kina snarare utnyttjar Europas fragmentering, än orsakar den.

Sammanfattningsvis porträtteras BRI ofta som ett säkerhetshot i västerländsk media och av en del västerländska regeringar. Trots det finns det europeiska länder, såväl EU-medlemmar som icke EU-medlemmar som ansluter sig till samarbetet (Europaportalen 2020). Med utgångspunkt i detta aktualiseras flera intressanta frågor. Bland annat frågan om hur det kommer sig att en del europeiska länder betraktar fenomenet som ett säkerhetshot och andra som en ekonomisk och politisk möjlighet. Uppsatsen syftar således till att ge förståelse för meningsskapandet och diskursen kring BRI i ett land som aktivt engagerar sig inom initiativets projekt, men som också förväntas ingå EU-medlemskap 2025 (Europaparlamentet 2020).

1.2 Syfte och frågeställning

Som nämnt i bakgrunden porträtteras BRI ofta som ett säkerhetshot av västerländsk media och de flesta EU-medlemsländer. Den här uppsatsen syftar till att på ett vetenskapligt sätt undersöka och förstå meningsskapande kring BRI. Med det sagt vill jag understryka att uppsatsens syfte inte är att benämna vad BRI är för typ av fenomen till dess beskaffenhet eller vilka direkta konsekvenser

samarbetet kan medföra. Istället intresserar jag mig för meningsskapandet, mer precist diskurser av BRI.

Diskursen jag har valt att studera är Montenegros diskurs av landets ekonomiska samarbete med Kina (genom BRI) på nivån för beslutsfattande. Montenegro har valts mot bakgrund av att landets ekonomi kraftigt försämrats som en konsekvens av BRI (Financial Times 2019), men som också har en ambition om att ingå medlemskap i den Europeiska unionen år 2025 (Europaparlamentet 2020).

Genom att studera diskursen är syftet med uppsatsen att ge ett ”lokalt” perspektiv på meningsskapande kring BRI, närmare bestämt ett montenegrinskt perspektiv på landets ekonomiska samarbete med Kina.

Mot bakgrund av att uppsatsen syftar till att undersöka Montenegros meningsskapande kring landets ekonomiska samarbete med Kina inom ramarna för BRI kan frågeställningen formuleras på följande sätt:

Hur kan diskursen kring Montenegros ekonomiska samarbete med Kina förstås utifrån premiärministrarna Đukanovićs samt Markovićs tal från 2015 respektive 2018?

I metodavsnittet kommer jag operationalisera vad som menas med ekonomiska samarbete.

Eftersom uppsatsen inte intresserar sig för samband skulle en ”varför-fråga” vara olämplig för uppsatsens syfte. Dessutom har allt meningsskapande en effekt inom det diskursanalytiska fältet, vilket gör att frågeord som ”hur”, ”vad” och ”vilken” är mer vanliga inom kvalitativa textanalyser (Esaiasson et.al 2017, s. 212). Således är färgordet ”hur” lämpligt för uppsatsens syfte eftersom uppsatsen ämnar beskriva och förstå meningsskapandet av diskursen.

1.3 Vetenskaplig relevans

1.3.1 Inomvetenskaplig relevans

En av få artiklar som skrivits på temat BRI på Balkan är Nevena Šekarićs artikeln ”China’s 21st Century Geopolitics and Geo-economics: An Evidence from the Western Balkans”. I artikeln skriver hon att Balkanländernas geopolitiska position möjliggör för Kina att länka samman ”fjärran öster” med Västeuropa och det därför är naturligt att Kina har intresse av att etablera BRI på Balkan. Därtill drar hon slutsatsen att det finns ett ekonomiskt intresse på Balkan för kinesiska investeringar, trots att det traditionellt sett varit Ryssland och/eller USA som har varit de största investerarna i regionen (Šekarić 2020).

För att USA ska kunna konkurrera med Kina på den internationella politiska och ekonomiska arenan måste USA ändra sin inställning till Kina och BRI, menar Daniel Markey, forskare på universitetet i Cambridge. I boken *Chinas Western Horizon: Beijing and the New Geopolitics in Asia* (2020) understryker han att forskare bör skifta fokus från att endast studera vad BRI är för fenomen och vilka konsekvenser samarbetet kan medföra. Istället behöver forskare betrakta BRI ur ett lokalt perspektiv, det vill säga ländernas egna perspektiv på samarbetet för att förstå varför länder väljer att ansluta sig till det. Hans poäng är att länderna som ansluter sig till BRI inte nödvändigtvis har en positiv politisk inställning till Kina. Istället är de kinesiska investeringarna av intresse för samarbetsländerna eftersom de vill förbättra sin ekonomiska situation.

Josip Jojić, forskare vid universitetet i Belgrad betraktar kinesiska investeringar inom ramarna för BRI ur just ett ”lokalt” perspektiv, nämligen ur ett serbiskt perspektiv. I sin artikel drar han slutsatsen att den serbiska ledningen har en tacksam ton i fråga om de kinesiska investeringarna eftersom de sätter Serbien på den internationella politiska kartan, förbättrar ryktet i regionen och intensifierar Serbiens dialog med EU (Jojić 2017).

Det finns ytterst få diskursanalyser på temat Belt and Road Initiative. De som gjorts har oftast analyserat diskursen i media eller Kinas egen framställning av BRI. Trots att Montenegro lyfts som ett exempel på ett land som försatts i ekonomisk skuld till Kina p.g.a. BRI (Financial Times 2019) har ingen fallstudie gjorts med Montenegro som fall.

Sammanfattningsvis går det att argumentera att problemformuleringen är inomvetenskapligt relevant eftersom 1.) det finns en brist på forskning om samarbete inom ramarna för BRI sett ur ett lokalt perspektiv, det vill säga utifrån samarbetsländernas egna perspektiv; 2.) det finns en brist av diskursanalyser som

syftar till att undersöka makthavares sätt att tala om samarbetet, inte minst på Balkan och 3.) Ingen fallstudie har gjorts på forskningsområdet med Montenegro som fall.

1.3.2 Utomvetenskaplig relevans

För att uppnå det utomvetenskapliga kriteriet måste forskningen var betydelsefull för många människor ur ett politiskt, ekonomiskt och/eller socialt perspektiv (Teorell & Svensson 2016, s. 18). För det första går det att argumentera för uppsatsens utomvetenskapliga relevans med utgångspunkt i diskursanalysen. Eftersom diskursanalysen menar att språket formar gemensamma ”sanningar” om hur världen är beskaffad spelar språket också en viktig roll för hur människor tänker och agerar utifrån den konstruerade världsbilden (Jørgensen W. & Phillips 2000, s. 12). För uppsatsen är detta relevant eftersom det som sägs i talet speglar de konstruerade uppfattningarna om hur världen är beskaffad. Genom att studera utsagor med hjälp av diskursanalys kan jag identifiera vad som är en tänkbar politisk handling utifrån den konstruerade uppfattningen om BRI. Det som inte sägs får å andra sidan inte utrymme på den politiska dagordningen och betraktas därför som en otänkbar politisk handling.

För det andra går det att argumentera för den utomvetenskapliga relevansen utifrån en internationell och systemisk aspekt. I takt med att Kinas ekonomi växer sig starkare än USA:s (Världsbanken 2021) och det faktum att Kina delvis är en kommunistisk enpartistat betraktas Kina idag av många västerländska stater som ett säkerhetshot mot den nuvarande världsordningen (Podden Utblick 2020). Dessutom har EU som överstatlig organisation uttryckt en oro för att projektet ska fragmentera den europeiska enheten och utmana EU-integrationen i västra Balkan (The Diplomat 1). Mot bakgrund av detta är det viktigt att förstå hur länder på Västra Balkan betraktar såväl det ekonomiska samarbetet med Kina som EU-integration. Med hjälp av diskursanalys hoppas jag kunna undersöka meningsskapandet kring BRI i Montenegro för att se om det ekonomiska samarbetet betraktas som ett säkerhetshot eller ekonomisk och/eller politisk möjlighet.

2 Teori

Inledningsvis redogörs det för Köpenhamnsskolans säkerhetsteori eftersom uppsatsens centrala teori ”Desecuritisation as a soft power strategy” (Jakimów 2019) har sitt fundament i Köpenhamnsskolans säkerhetsteorier. Därefter redogörs det för Jakimóws teori, vilken är den centrala teorin för uppsatsen och den teori som resultaten tolkas utifrån.

2.1 Köpenhamnskolan – en introduktion till ”Desecuritisation as a soft power strategy”

Köpenhamnsskolan möjliggör för analyser av säkerhet(isering) utifrån individens och samhällets perspektiv. Medan klassiska teorier definierar hot som ”existential threath to a designated referent” (Buzan – Waever – de Wilde 1998, s. 21) menar Köpenhamnsskolan att säkerhetshot är en ”self-referential practice”, det vill säga en praxis där säkerhetshot blir hot först när de porträtteras som det (Buzan – Waever – Wilde 1998, s. 24). Således behöver ”hotet” uttalas och formuleras i säkerhetiserade termer. Den språkliga formuleringen av ett hot, eller en s.k. ”speech-act” kan få politiska konsekvenser när (statliga) aktörer lyfter sakfrågan från den politiska sfären och gör den till en säkerhetsfråga.

Den som utför en ”security speech act” kallas ”securitizing actor” (Buzan – Waever – de Wilde 1998, s. 40). Om aktören har en roll, exempelvis premiärminister, bör denna ”securitizing actor” ses som talare för gruppen denne representerar (Buzan – Waever – de Wilde 1998, s. 41). Således är en regeringschefs ord i denna bemärkelse även statens ord.

Mot bakgrund av ovanstående är säkerhetshot utifrån Köpenhamnsskolan konstruerade genom diskurs. Däremot är det inte endast (statliga) aktörer som avgör diskursen. Istället bör säkerhetisering betraktas som en intersubjektiv process som är beroende av att subjekten för säkerhetiseringen (t.ex. en stats medborgare) accepterar säkerhetiseringen av en politisk fråga (Ibid).

2.2 Desecuritisation as a soft power strategy av Malgorzata Jakimów

I Malgorzata Jakimóws artikel ”Desecuritisation as a soft power strategy: the Belt and Road Initiative, European fragmentation and China’s normative influence in Central-Eastern Europe” (2019) bygger Jakimów sin teori på Köpenhamnsskolans centrala idéer, samtidigt som hon lyfter kritik mot en del antaganden Buzan et.al. gör.

Kritiken riktas bland annat mot Köpenhamnsskolans antagande om att ”desecuritisation” är önskvärt eftersom det möjliggör för säkerhetsfrågan att återgå till den offentliga politiska sfären. Jakimów vill istället understryka att avsäkerhetisering likväl kan få negativa politiska konsekvenser. Hon exemplifierar detta genom att argumentera för att Kinas marknadsföring av BRI med hjälp av ett avsäkerhetiserat språk resulterar i möjlighet för Kina att utöva soft power över samarbetsländerna (Jakimów 2019, s. 269).

För det andra menar Jakimów att Kinas avsäkerhetiserade narrativ i fråga om BRI (re)produceras av länder på Västra Balkan i syfte att påskynda processen om EU-medlemskap. Med andra ord hoppas Balkanländerna att samarbete med Kina provocerar och stressar EU och att detta i sin tur ska leda till intensifierade dialoger och förhandlingar om EU-medlemskap. Denna hypotes bygger på Köpenhamnsskolans kriterium om intersubjektivitet eftersom samarbetsländerna ”accepterar” och reproducerar de avsäkerhetiserade utsagorna. Mot bakgrund av detta bör avsäkerhetisering ur Jakimóws teori varken betraktas som avpolitiserat eller godartat (Jakimów 2019, s. 369).

För att förstå varför en del länder väljer att ingå samarbete betraktar Jakimów Europa ur ett öst och väst samt nord- och sydperspektiv där hon även kategoriserar europeiska länder i ett europeiskt centrum och periferi. Hon menar att det finns en splittring mellan öst och väst där de västerländska centrummakterna – som ofta är EU-medlemmar – är mest kritiska mot BRI. De perifera staterna utgörs enligt Jakimów av 16+1-länderna¹ (däribland Montenegro) som istället anser att BRI möjliggör för ekonomiska investeringar utan

¹ 16+1 är en grupp inom BRI för post-kommunistiska stater. Staterna i 16+1 gruppen är Albanien, Bosnien och Hercegovina, Bulgarien, Kroatien, Tjeckien, Estland, Grekland, Ungern, Lettland, Litauen, Nordmakedonien, Montenegro, Polen, Rumänien, Serbien, Slovakien och Slovenien. (Jakimów 2019, s. 370).

medföljande politiska krav (Jakimów 2019, s. 370). Dessa stater tenderar att anpassa sig efter Kina i syfte att; 1) stärka landets politiska maktposition inrikes samt regionalt och 2) intensifiera dialoger och förhandlingar med EU-institutioner (Jakimów 2019, s. 371). Länder inom Visegrádgruppen² däremot reproducerar Kinas avsäkerhetiserade narrativ i syfte att kritisera EU för att unionen inskränker staternas suveränitet (ibid).

Följaktligen vill de östeuropeiska länderna förbättra sin infrastruktur för att underlätta handel och attrahera nya varor till att säljas på deras marknad. Kinesiska teknikprodukter är av särskilt intresse. Detta har även gjort att Kina har kunnat testa sina produkter på marknaden i den europeiska periferin för att sedan förbättra dem innan de börjar säljas i väst (Jakimów 2019, s. 377). Således menar Jakimów att östeuropeiska länder prioriterar ekonomisk tillväxt och kan tänka sig att ignorera de negativa konsekvenser samarbete med Kina kan medföra (Jakimów 2019, s. 378).

Sammanfattningsvis vill europeiska perifera stater moderniseras genom ekonomisk tillväxt där politiska krav inte medföljes. På grund av att Balkanländerna ofta är i behov av snabba och enkla lån – som Kina erbjuder genom BRI – blir projekt inom BRI ett attraktivt medel för att uppnå dessa inrikespolitiska mål, trots att de potentiellt utsätts för kinesisk soft power.

Kina betraktas även som en förebild utifrån en ideologisk aspekt. Eftersom Kina delvis är en kommunistisk stat och har lyckats bli en stormakt tillåter de östeuropeiska staternas kommunistiska arv att betrakta Kina som förebild.

I Jakimóws teori är Kina inte en neokolonisatör som exporterar idéer. Den nya ekonomiska stormakten Kina är en såväl en förebild som alternativ till ekonomisk allians vid sidan av USA och EU. Avslutningsvis tar Jakimóws teori en normativ ansats och argumenterar för att EU bör vara med aktivt på Balkan. Om detta inte sker kommer Kina säkra sin geopolitiska makt i Östeuropa (Jakimów 2019, s. 382).

2.3 Motivering för val av teori

² Kulturell och politisk allians mellan Ungern, Slovakien, Tjeckien och Polen (Visegrádgruppens webbplats)

För att undersöka det som ämnas undersöka ska valet av teori förankras i problemområde, syfte och frågeställning (Badersten – Gustavsson 2015, s. 93–94). Syftet med denna uppsats är att bistå den vetenskapliga forskningen med förståelse för Montenegros meningsskapande kring dess ekonomiska samarbete med Kina. Eftersom Jakimóws teori för det första syftar till att förklara östeuropeiska länders agerande utifrån dess egna perspektiv, lämpar sig teorin väl ur denna aspekt. För det andra är den relevant för uppsatsens ämne eftersom teorin är uppbyggd på hypoteser om hur och varför östeuropeiska länder accepterar och (re)producerar Kinas avsäkerhetiserade diskurs av BRI. Med det sagt går det även att argumentera för teorins lämplighet utifrån diskursanalys som metod eftersom Jakimóws teori handlar om just produktion av diskurser.

Trots att Jakimóws teori är en förklarings teori, det vill säga en teori som har ”en genomtänkt idé om vad som påverkar vad och varför” (Teorell – Svensson 2016, s. 44) ämnar jag inte undersöka orsakssamband. Istället bistår teorin uppsatsen med 1) definitioner och tolkning av säkerhetiserat respektive avsäkerhetiserat språk i en diskurs samt 2) tolkningsram för uppsatsens resultat. Således är Jakimóws hypotes om att Montenegros diskurs är en konsekvens av kinesisk soft power inte relevant för uppsatsens frågeställning. Istället är tre andra av Jakimóws hypoteser relevant för uppsatsen; 1) Balkanländer (re)producerar Kinas avsäkerhetiserade diskurs av BRI, 2) med syfte att förbättra ekonomisk tillväxt med hjälp av kinesiska lån och investeringar och 3) i syfte att intensifiera förhandlingar med EU-institutioner och/eller erhålla ekonomiska bidrag från unionen.

Utifrån det här perspektivet går det att betrakta teori som en uppsättning av sammanhängande hypoteser (Teorell – Svensson 2016, s. 44). Det ska dock understrykas att uppsatsen inte syftar till att granska teorin och ämnar således inte pröva samtliga hypoteser. Istället bör uppsatsen mer betraktas som en teorikonsumerande studie eftersom det primära valet gäller föremålet för studien. Förklaringsfaktorerna är således sekundära (Esaiasson et.al 2017, s.43) och används i uppsatsen främst för att tolka resultaten. Å andra sidan har resultaten betydelse för teorins tillämpbarhet (ibid), vilket gör att gränsdragningen mellan en teoriprovande och en teorikonsumerande studie är en gradskillnad snarare än artskillnad. Mot bakgrund av detta hoppas jag i diskussionsavsnittet även kunna kommentera teorins användbarhet för studien.

3 Metod

I syfte att besvara frågeställningen ” Hur kan diskursen kring Montenegros ekonomiska samarbete med Kina förstås utifrån premiärministrarna Đukanovićs samt Markovićs tal från 2015 respektive 2018?” har jag valt att utgå från en Foucauldiansk diskursförståelse och Carol Bacchis analysverktyg ”What’s the problem represented to be?” (härdanefter WPR). Foucaults diskursteorin används som vetenskapsteoretisk utgångspunkt medan Bacchis frågor används som praktiskt analysverktyg.

3.1 Diskursanalys: Foucaults diskursförståelse

Till skillnad från de första generationernas diskursanalys är Foucaults definition av diskurs bredare och innefattar även icke-språkliga aspekter. Foucault menade att diskurser kan övergå till sociala praktiker eftersom språket formar ramar och skapar ett handlingsutrymme inom vilket människor kan agera (ibid). För min uppsats innebär detta bland annat att det som lämnas osagt också lämnas utanför ramen för den politiska agendan och får således svårt att bli en politisk möjlighet.

Vidare menade Foucault att språket är ett ”regelsystem som legitimerar vissa kunskaper, men inte andra och som pekar ut vilka som har rätt att uttala sig med auktoritet” (Bergström – Boréus 2018, s. 258). Men eftersom världen är i ständig utveckling menar Foucault att regelsystemet är dynamiskt och föränderligt över tid. I takt med att omvärlden utvecklas och förändras omformas språkets ramar och därmed människors handlingsutrymmen (ibid). För uppsatsen innebär detta att meningsskapandet bakom Montenegros diskurs av BRI bör betraktas som en diskurs bunden till sin tid och kontext.

Mot bakgrund av detta får alltså varje diskurs i sin tid en ”etablerad kunskap” om vad som är rätt/fel samt sant/falskt. Dessa dikotomier – vars drivmedel är den etablerade kunskapen – kallas för ”utestängningsmekanismer”.

Foucault menar alltså att språket har en makt att påverka människors sätt att agera utifrån den ”etablerade kunskapen”. Däremot är makt ”inget som utövas av ett subjekt eller mot ett visst subjekt, utan utvecklas *i relation* mellan människor och innebär begränsningar för vissa och möjligheter för andra” (Bergström – Boréus 2018, s. 258).

Sammanfattningsvis har Foucault två olika ingångar till diskursanalys. Det ena kallas ”arkeologiskt angreppssätt” och innebär att forskaren undersöker vilken samtida kunskap existerade och la grunden för diskursen. Det andra angreppssättet är ”genealogiskt” och forskaren har då samtiden som utgångspunkt. Materialet i ett genealogiskt angreppssätt ska vara dagsaktuellt och analysen ämnar undersöka vilka andra diskurser och praktiker har påverkat formandet av diskursen (Bergström – Boréus 2018, s. 259). Således kan det sägas att uppsatsens metod kan likna ett genealogiskt angreppssätt eftersom jag analyserar en relativt samtida diskurs.

Avslutningsvis intresserar sig Foucault för hur vetande skapas, upprätthålls, reproduceras och vilka effekter detta får (Bergström – Boréus 2018, s. 258). Även om Jakimóws teori erbjuder svar på samtliga av dessa frågor kommer jag mest intressera mig för hur vetandet upprätthålls och reproduceras. Uppsatsen syftar inte till att undersöka kausalitet mellan diskursen i talen och eventuella konsekvenser diskursen medför. Däremot kan jag med hjälp av teorin och med stöd av Foucaults diskursanalytiska premisser om kunskap argumentera för att diskursen kan övergå i vissa sociala praktiker.

3.2 ”What’s the problem represented to be?” (WPR)

Analysverktyget för denna uppsats och operationalisering av diskursen är Carol Bacchis ”What’s the problem represented to be?” (WPR). WPR-analysen bygger på Foucaults diskursförståelse (Bacchi 2009). Liksom Foucault vill Bacchi visa hur uppfattningar kring en fråga skapas, vinner legitimitet som den viktiga och rimliga förståelsen samt vad det kan få för konsekvenser (Bergström – Boréus 2018, s. 271).

Bacchis analysverktyg utgår från två premisser.

1. Människor styrs genom problematiseringar

2. Vi behöver studera problematiseringarna, det vill säga analysera problemrepresentationerna snarare än det som framställs som problem i ett material (Bacchi 2009, s. xiii).

Här framgår två viktiga begrepp som jag kommer återkomma till i operationaliseringen, nämligen representation och problem.

Bacchis WPR-analys är ämnad för att analysera problemrepresentationer i policydokument, men har använts även på annat material. Utgångspunkten i Bacchis analysverktyg är att problem i policydokument är ”öppna för tolkning” och är således inte givna. Med det sagt kommer det alltid finnas olika sätt att betrakta samhällsproblem. Policydokumenten skapar således representationer och förståelse av samhällsproblem, dess aktörer och maktrelationer som inte är den enda förståelsen av problemen. Syftet med WPR är dock inte att ge förslag på andra perspektiv att betrakta problemet utifrån. Istället arbetar WPR-analysen ”baklänges” i syfte att identifiera problemrepresentationer, det vill säga hur problemet porträtteras eller ges mening i det givna materialet (Esaiasson et.al 2009, s. 217).

Policydokumenten bör betraktas som kulturella produkter – eller som Foucault hade sagt ”sociala praktiker” – av sin tid eftersom de är skapade i en viss historisk, nationell och internationell kontext (Bacchi 2009, s. ix). Med andra ord är det diskurser och kulturella strukturer som styr vad som betraktas vara ett samhällsproblem och hur det bör åtgärdas (ibid). Genom att använda WPR-analysen hoppas jag således blotta problemrepresentationer i uppsatsens material för att se om meningen i språket antyder att Montenegros ekonomiska samarbete med Kina är ett säkerhetsshot eller inte.

Med utgångspunkt i förståelsen om att diskurser är meningsbyggande system ämnar har Bacchi skapat ett praktiskt metodologiskt ramverk för hur diskurs kan operationaliseras. Exempel på sätt att operationalisera är att identifiera vilka dikotomier, kategorier och liknande som används i dokumenten hoppas hon blotta meningen bakom texterna (Bacchi 2009, s. 7). Således är det inte ”problemen” (samhällsproblemen som kräver förändring) utan sättet problemet porträtteras på (diskursen) som är föremål för analysen.

Sammanfattningsvis är Bacchis huvudargument att 1) människor styrs av problematiseringar och 2) vi behöver studera problematiseringar, d.v.s.

diskurserna som ger problemen dess mening, istället för att endast studera samhällsproblem och fenomen (Bacchi 2009, s. xii). Genom att göra detta kommer vi få en djupare förståelse för diskurser och vilka tankar och antaganden som gör att vi betraktar något som ett ”problem”.

Följaktligen kommer jag redogöra för vilka av Bacchis sex frågor som har använts som verktyg i uppsatsen. Frågorna kan även tolkas som operationalisering eftersom de preciserar indikatorer och gör centrala och abstrakta begrepp mätbara (Teorell – Svensson 2016, s. 55). Under varje fråga kommer jag även redogöra för och hur Bacchi menar att de ska tolkas och varför frågan är relevant utifrån min frågeställning. Med hjälp av Bacchis utvecklade tolkningar av varje fråga hoppas jag minska de systematiska mätfehlen och således stärka uppsatsens validitet.

Anledningen till att jag endast har valt att använda fyra av Bacchis sex frågor är för att de övriga två syftar till att undersöka kausala samband. Urvalet av frågor har således gjorts med utgångspunkt i frågornas relevans för frågeställningen.

3.2.1 Operationalisering: WPR-analys

1. What’s the ”problem” (e.g. of ”problem gamblers”, drug use/abuse, domestic violence, global warming, health inequalities, terrorism, etc.) represented to be in a specific policy?

Bacchi menar att det människor känner och tycker kring vissa frågor och fenomen – här ”problem” – påverkar hur människor anser att de bör åtgärdas. Syftet med den här frågan är således att identifiera vad Montenegro anser vara ett ”problem”. Ordet ”problem” har ofta en negativ konnotation. Däremot behöver det nödvändigtvis inte ha det i Bacchis WPR-analys. Frågan undrar efter vilken *sorts* ”problem” representeras detta som? Således kan det även vara något som önskas förändras, utvecklas och förbättras utan att det rådande tillståndet nödvändigtvis är dåligt. I uppsatsen syftar frågan till att identifiera vilken *sorts* ”problem” som framgår i materialet. Det vill säga vad är det Montenegro vill förändra med Kinas ekonomiska hjälp? Genom att göra detta hoppas jag kunna ta det första steget i att ge ett montenegrinskt perspektiv på hur landet talar om Kina som sin samarbetspartner inom ramarna för BRI.

2. What presuppositions or assumptions underlie this representation of the problem?

Den andra frågan syftar till en fördjupad analys av den första frågan. Efter att ha identifierat vilken sorts problem som framställs i kan jag med den andra frågan undersöka vilka underliggande förståelser och antaganden som ligger bakom problemrepresentationen.

I frågan används begreppet ”representation” som här definieras som ”representation betyder att använda språk för att säga något meningsfullt om, eller att meningsfullt representera, världen för andra människor” (Hall [1997] i Esaiasson et.al 2017, s. 216). I källan framgår att det är Halls definition, vilket även är definitionen av representation som Bacchi använder sig av (ibid).

Frågan syftar alltså till att analysera vad som tas för givet – det som ligger i språkets struktur och har format den ”etablerade kunskapen”. Det är i den här frågan som forskaren kan börja nysta upp diskursen och undersöka hur meningen bakom det uttalade är skapat. I linje med WPR-analysen kommer jag söka efter dikotomier (till exempel civiliserat/ociviliserat, ekonomiskt/socialt, ansvarsfullt/oansvarigt). Följaktligen kommer jag leta efter nyckelkoncept (till exempel ”hälsa”, ”välfärd” och liknande) samt identifiera kategorier och centrala teman i diskursen (Bacchi 2009, s. 8).

3. How has the representation of the problem come about?

Den här frågan bygger på Foucaults perspektiv på diskursanalys som genealogi. Målet med denna fråga är att belysa vad som gör att problemrepresentationen kan ta form och bli en ”etablerad kunskap”. Trots att frågan ämnar söka diskursens rötter och identifiera den tidpunkt då ”problemet” formades, kommer jag inte spåra diskursens rötter. Istället kommer jag använda frågan i syfte att identifiera vilka förutsättningar som har gjort att problemrepresentationen har kunnat formas. Således undrar frågan efter ”hur är orsaken till problemet representerat?”, ”vem eller vad presenteras som problemets orsak?” (Esaiasson et.al 2017, s. 217).

4. What is left unproblematic in this problem representation? Where are the silences? Can the problem be thought about differently?

Ibland kan det som lämnas osagt säga mer än det som uttrycks. Syftet med den här frågan är att reflektera över vad som lämnas oproblematiserat eller osagt när

det talas om ”problemet” (Bacchi 2009, s. 13). Meningen är inte att visa att det finns ett annat sätt att tänka kring problemet. Istället kan frågan visa på att diskursen styr vad som kan övergå i en social praktik. För min uppsats innebär detta att det som utesluts ur diskursen inte blir en del av den politiska agendan och därmed inte heller en politisk möjlighet.

3.2.2 Övriga definitioner och operationaliseringar

Uppsatsens frågeställning lyder:

Hur kan diskursen kring Montenegros ekonomiska samarbete med Kina förstås utifrån premiärministrarna Đukanovićs samt Markovićs tal från 2015 respektive 2018?

Ekonomiskt samarbete definieras här som bilateralt samarbete mellan Montenegro och Kina inom ramarna för Belt and Road Initiative.

Belt and Road Initiative är i sin tur ett samlingsnamn för det multinationella infrastrukturprojektet som innefattar flera mindre samarbetsgrupper för olika geografiska områden. En av grupperna är ”Cooperation between China and Central and Eastern European countries” (CEEC). Gruppen kallas vanligtvis för ”17+1” eftersom det utgörs av 17 länder i Östeuropa samt Kina (CEEC:s webbplats). Vid tiden Jakimów skrev teorin och premiärministrarna höll talen hade inte Grekland anslutit sig till samarbetet (The Diplomat 2) och gruppen kallades då för ”16+1”, vilket den även gör i uppsatsen. Således definieras ekonomiskt samarbete inom ramarna för BRI som engagemang inom gruppen 16+1.

Trots att det är premiärministrar som utför dessa ”speech acts” är de även representanter för staten Montenegro. Med utgångspunkt i Köpenhamnskolan definieras således premiärministrarna som den statliga aktören Montenegro (Buzan – Waever – de Wilde 1998, s. 41).

Säkerhetisering definieras som ”intersubjective establishment of an existential threat with a saliency sufficient to have substantial political effects” (Buzan – Waever – de Wilde 1998, s. 25).

Avsäkerhetisering definieras som en intersubjektiv process där ett land reproducerar avsäkerhetiserat språk i likhet med de avsäkerhetiserade narrativen i kinesisk marknadsföring av BRI (Jakimów 2019, s. 371)

Securitizing actor definieras som ”someone who performs the security speech act” (Buzan – Waeaver – de Wilde 1998, s. 40).

3.3 Metodens styrkor och svagheter

WPR-analysen är väl lämpad för min frågeställning eftersom den ämnar ge en djupare förståelse av diskurs i den bemärkelsen att representationer studeras. Dessutom är Bacchis frågor praktiska och tillämpbara även på mitt material, trots att det inte utgörs av policydokument. WPR-metoden har dock fått kritik för sin holistiska ansats och att frågorna därmed är tillämpbara på olika typer av material (bergström – Boréus 2018, s. 294). Jag vill argumentera för att det är positivt att detta praktiska analysverktyg kan tillämpas på annat material, men vill också erkänna att en del begrepp och frågor är mer tillämpbara på policydokument än – som i mitt fall – tal. Bland annat frågar de två utelämnade frågorna om vilka konsekvenser problemrepresentationen kan medföra. Eftersom policy är en grundprincip för handlande i ett visst avseende kan problemrepresentationen i policydokument få mer direkta handlingskonsekvenser än tal. Även begreppet ”problem” har ibland varit förvirrande med tanke på dess negativa konnotation.

Eftersom Bacchis frågor också fått kritik för att vara otydliga (Bergström – Boréus 2018, s. 294) har jag försökt att läsa Bacchis frågor noga, tittat på den svenska översättningen av frågorna i boken *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad* (Esaiasson et.al 2017) samt kollat på hur andra studenter/forskare har tolkat Bacchis frågor. Detta har gjorts i syfte att stärka uppsatsens reliabilitet.

Även Faircloughs kritiska diskursanalys var aktuell i uppsatsens tidiga skede, men valdes bort med motiveringen att analysen är kritisk i den bemärkelsen att den är icke-neutral politiskt. Istället ställer sig angreppssättet på de undertryckta samhällsgruppernas sida (Jørgensen – Phillips 2000, s. 70). För min uppsats hade detta inneburit att jag hade behövt ta ställning till vem som är den undertryckta i mitt fall. Genom att göra det hade hela syftet med uppsatsen fallerat eftersom jag inte vill lägga värdering i vem ”vinnaren” och ”förloraren” är inom samarbetet. Istället har jag valt att formulera en förutsättningslös frågeställning eftersom jag

vill ge ett lokalt perspektiv på hur Montenegro talar om samarbetet med Kina inom ramarna för BRI.

För det andra valdes Faircloughs kritiska diskursanalys bort eftersom den anser att textanalys som diskursanalys är otillräcklig. Istället bör den kombineras med en social analys av kulturella processer och strukturer (Jørgensen – Phillips 2000, s. 72). Dessutom hade jag behövt ha en större mängd material eftersom diskursordningen i Faircloughs kritiska diskursanalys likställs med ”summan av de diskurstyper som används inom en social institution eller social domän” (ibid). Med tanke på tidsutrymmet för uppsatsen hade en kritisk diskursanalys varit för omfattande.

3.4 Material

Det empiriska materialet består av två ”speech-acts”, närmare bestämt två tal. Det första talet hölls av Montenegros dåvarande premiärminister Milo Đukanović på 16+1-ländernas fjärde toppmöte i Kina 2015. Det andra talet hölls av dåvarande premiärminister Duško Marković på 16+1-ländernas sjunde toppmöte i Bulgarien 2018.

Val av material motiveras mot bakgrund av frågeställningen som ämnar undersöka staten Montenegros diskurs av dess ekonomiska samarbete inom ramarna för BRI. För det första är talen nerskrivna ”speech-acts” och därmed väl lämpade för såväl uppsatsens teori som metod. Även om mitt material inte utgörs av policydokument vill jag argumentera för att det inte är problematiskt eftersom frågona var tillämpbara på mitt material och har sedan tidigare tillämpats på olika typer av material (Bergström – Boréus 2018, s. 285). För det andra är dessa två tal de enda som är officiellt publicerade tal där premiärministrar talar i 16+1-sammanhang. Således anser jag att jag har använt allt material inom samma domän och för samma publik där premiärministrarna talar om Montenegros ekonomiska samarbete med Kina.

Därtill är komplicerat att hitta offentliga politiska dokument från Balkan. Det medger även Jakimów i artikeln som utgör uppsatsens teori (2019). Hon skriver också att det material som är tillgängligt ofta är på landets egna språk (2019, s. 372). Eftersom mitt modersmål är serbo-kroatiska har jag haft tillgång till allt

offentligt publicerat material. Mot bakgrund av detta anser jag mig även lämpad för att översätta talen från serbo-kroatiska till svenska i min analys.

3.5 Positionering

Diskursanalysens utgångspunkt innebär att diskursen konstruerar både iakttagaren och det som ska iakttas (Bergström – Boréus 2018, s. 293). Det är ytterst viktigt att som forskare vara medveten om detta och vara transparent i sitt tillvägagångssätt. Jag vill däremot argumentera för att jag med hjälp av min forskningsdesign har försökt positionera mig utanför min bias på följande sätt;

I början av uppsatsprocessen ville jag ”bevisa” med hjälp av processpåring att kinesiska investeringar på Balkan bromsar ländernas EU-integration. Jakimóws teori fick mig dock att ifrågasätta varför jag tänker om BRI i negativa termer. Med utgångspunkten om att forskaren också är en del av diskursen insåg jag att så är fallet, men jag är en del av det Jakimów kallar den *västerländska* diskursen. Det resulterade i att jag övergav idén om att ”bevisa” ett kausalt samband och istället fylla den vita fläcken inom den vetenskapliga forskningen av BRI – nämligen det lokala perspektivet från västra Balkan. Mot bakgrund av detta försöker jag överge min egen diskurs av samma fenomen och istället analysera Montenegros diskurs.

Emellertid bör det sägas att diskursanalys är relativistisk i den bemärkelse att språket inte representerar en given verklighet. Däremot förnekar inte diskursanalysen att det finns en ”verklighet därute”, men den får först mening genom språket (Bergström – Boréus 2018, s. 255). Detta innebär att uppsatsen inte syftar till att argumentera för ett annat perspektiv och erkänna det som det rätta. Däremot är förhoppningen att uppsatsen bidrar med en annan tolkning av det ekonomiska samarbetet inom ramarna för BRI. Tolkningen ger i sin tur mer kunskap om bilaterala ekonomiska samarbeten inom ramarna för BRI.

3.6 Analysschema

Tabell 1.

Bacchi	Jakimóws teori om hur Balkanländerns diskurs av BRI är	Resultat av empiriskt material
1. What's the "problem" represented to be in a specific policy?	"Problemet", d.v.s. det samarbetsländerna vill utveckla/förbättra är ekonomisk tillväxt och förhandling med EU-institutioner	
2. What presuppositions or assumptions underlie this representation of the "problem"?	Ekonomiska samarbeten genom BRI och EU-medlemskap medför ekonomisk tillväxt. BRI medför inga politiska krav. BRI medför inget säkerhetshot. Ekonomi understryks istället för politik, transaktionellt engagemang istället för suveränitet och kultur istället för politiska normer.	
3. How has this representation of the "problem" come about?	Förutsättningen som ligger till grund för "problemen" är en polarisering mellan det europeiska öst-väst (centrum-	

	periferi) där europeiska centrum är moderniserat, men där periferin är underutvecklad. För utveckling krävs ekonomisk tillväxt och EU-medlemskap	
4. What's left unproblematic in this problem representation? Where are the silences? Can the problem be thought about differently?	Problematiserar inte antagandet om att EU-medlemskap och samarbete inom BRI är de enda sätten att nå ekonomisk tillväxt och modernisering	

Tabell 1 redogör för Bacchis fyra frågor i den lodräta kolumnen till vänster. Den andra lodräta kolumnen visar vad Jakimóws teori förmodar att jag kommer identifiera i materialet. Den tomma kolumnen fylls med resultat i uppsatsens analysavsnitt.

4 Analys

Inledningsvis kommer jag med hjälp av analys-schemat analysera det första talet för att därefter analysera det andra talet. Analysen kommer besvara Bacchis frågor i kronologisk ordning för att få en tydlig disposition som underlättar att förstå. Jag kommer lyfta ut meningar ur respektive tal som svarar på respektive frågor. Således kan meningar som ”Mina damer och herrar, [...]” uteslutas ur analysen eftersom de inte svarar av Bacchis frågor och är därmed irrelevanta för analysen. Däremot kommer talen finnas tillgängliga i sin helhet (på originalspråk) som bilagor i slutet av uppsatsen.

4.1 Analys av tal 1

4.1.1 Fråga ett

Bacchis första fråga syftar till att identifiera vilket sorts problem framställs i materialet. I Milo Đukanovićs tal går det att identifiera flera ”problem”. För det första – och i linje med Jakimóws teori – nämns ekonomisk tillväxt som ett av ”problemen”. Därtill förekommer även idéer om att ekonomisk tillväxt leder till förbättringar på fler problemområden. Ett sådant område är bland annat transnationella samarbeten inom ramarna för EU och NATO.

Framgångsrikt leder vi förhandlingarna om EU-medlemskap. Om en vecka förväntar vi oss ett beslut om inbjudan till NATO-medlemskap. Vi genomför hållbara strukturreformer och förbättrar möjligheter för investeringar. Tack vare detta, och en konkurrenskraftig skattepolitik har utländska direktinvesteringar stått för 19% av BNP det senaste decenniet. Vi har använt Euro som valuta sedan 2002. Vi formar Montenegro till att

bli en snabbt växande ekonomi med ett brett utbud av affärsmöjligheter. (Đukanović 2015).

Citatet framhäver en framtidspositivism om att Montenegros ekonomiska tillväxt ska ha en fortsatt god utveckling. Det finns även en tacksam ton om utländska direktinvesteringar och den sista meningen kan tolkas som att Montenegro vill bli ännu mer attraktivt för investering. Även EU- och NATO-medlemskap betraktas som önskvärt eftersom det uttrycks att EU-integrationen är ”framgångsrik” och Montenegro kan snart även ”förvänta” sig närmande till NATO-medlemskap. Därtill säger Đukanović att Montenegro har använt Euro som valuta sedan 2002 vilket kan tolkas som att de redan 2002 har visat ett intresse för unionen. Således kan det tolkas som att Montenegro betraktar EU-integration som en given riktning för utvecklingsprocessen.

I Đukanovićs tal går det även att utläsa att han vill sammanlänka Montenegro med övriga Europa. Det finns alltså en idé om att Montenegro måste integreras internationellt och främja landets internationella relationer.

Trots att vi gränsar mot Adriatiska havet, och har en god geostrategiskt position i hjärtat av Europa, är vi fortfarande relativt svåråtkomliga och dåligt sammankopplade [med andra länder]. Därför har vi påbörjat bygget av motorvägen, vårt största infrastrukturprojekt, som ska länka samman den Adriatiska kusten, genom Belgrad och Budapest med central- och Västeuropa. (Đukanović 2015).

Citatet visar på att Montenegro vill förbättra internationella förbindelser bland annat med hjälp av den nämnda motorvägen som är ett infrastrukturprojekt inom ramarna för BRI. Eftersom Đukanović hoppas att motorvägen kommer länka samman landet med central- och Västeuropa kan det tänkas att han här reproducerar Jakimóws bild av att Balkanländerna tillhör Europas periferi i öst som – med hjälp av Kina – nu ska länkas samman med Europas centrum i väst. Följaktligen utvecklar Đukanović vad bättre förbindelser kan innebära i en bredare bemärkelse. Förbättrad infrastruktur och tillgänglighet kan även få indirekta positiva konsekvenser för den ekonomiska tillväxten genom att Montenegro blir mer attraktivt och tillgängligt för turister. Han säger:

Det finns även en stor potential för ökad turism. Det är en viktig del av vår ekonomiska tillväxt. [...] Vi kan locka turister från geografisk avlägsna platser som Kina genom att erbjuda ett regionalt paketpris. (Đukanović 2015).

Mot bakgrund av ovanstående citat kan de förbättrade förbindelserna också innebära möten och kulturella utbyten mellan det montenegrinska och kinesiska folket. Đukanović fortsätter talet med att understryka – enligt mig – en mycket intressant poäng för denna uppsats. Han uttrycker att vikten av samarbetet med Kina inom ramarna för 16+1 går att likställa med Berlinprocessen³.

En ny möjlighet att förbättra vår relation med Folkrepubliken Kina är att föra samman initiativet 16+1 med Berlinprocessen, som skapades på initiativ av den tyska regeringen 2014, och vars konferens anordnades i Wien i år. Dessa två initiativ är inget annat än komplementära. Vi [Montenegro] är ett exempel på att projekt även kan genomföras trilateralt. Rekonstruktionen av järnvägen utförs av kinesiska partners, men finansieras av EU. (Đukanović 2015).

Premiärministern understryker i citatet att samarbete med Kina inom ramarna för BRI inte utesluter EU-integration. Tvärtom uttrycker han att initiativen kompletterar varandra. Uttalandet kan vara i linje med Jakimóws hypotes om att Balkanländerna samarbetar med Kina i syfte att stärka sin ekonomi vilket i sin tur kan resultera i intensifierade förhandlingar om EU-medlemskap. Genom att förespråka ”trilaterala” samarbeten (istället för att endast tala om det bilaterala samarbetet mellan Montenegro och Kina respektive EU) – har Đukanović formulerat ännu ett problem – relationen mellan Kina och EU. Han uttrycker implicit att projekt inom ramen för BRI kan ”stärka samarbetet mellan Beijing och Bryssel”.

³ Ett diplomatiskt initiativ som syftar till att intensifiera det regionala samarbetet på västra Balkan och stödja Balkanländernas EU-integration (Berlinprocess webbplats).

Samtidigt kan detta vara en drivkraft som stärker samarbetet mellan Beijing och Bryssel. Jag är säker på att även detta toppmöte kommer leda till uppmuntran och stöd för utveckling i den riktningen. (Đukanović 2015).

Med stöd av samtliga ovanstående citat finns det en idé om att Montenegro är ett land med god geostrategisk position i "hjärtat av Europa", men som behöver bli mer integrerat i såväl Europa som interkontinentalt. "Problemen" som Bacchi kallar kan formuleras som ytterligare ekonomisk tillväxt och förbättrade internationella relationer. Montenegro vill sammanlänkas med central- och Västeuropa genom infrastruktur, men även diplomatiskt i form av bland annat EU-medlemskap. Avslutningsvis understryker Đukanović att landets samarbete inom ramarna för BRI inte hämmar EU-integration. Istället menar han att ett trilateralt samarbete mellan Montenegro, EU och Kina är att föredra. Uttalandet är i linje med Jakimóws hypotes om att Balkanländerna inte utesluter EU-integration trots det ekonomiska samarbetet med Kina genom BRI. Tvärtom verkar Montenegro anse att BRI kan medföra positiva konsekvenser på fler områden där Montenegro behöver utvecklas för att kunna ingå EU-medlemskap.

4.1.2 Fråga två

Bacchis andra fråga syftar till att identifiera underliggande antaganden inte problematiseras utan tas för givet. För att lättare blotta dessa underliggande antaganden kommer jag i linje med Bacchis WPR-metod söka efter dikotomier, nyckelkoncept samt centrala teman i talet. För det första sätts öst- och Västeuropa i kontrast till varandra, vilket går att identifiera i citatet:

Trots att vi gränsar mot Adriatiska havet, och har en god geostrategisk position i hjärtat av Europa, är vi fortfarande relativt svåråtkomliga och dåligt sammankopplade [med andra länder]. Därför har vi påbörjat bygget av motorvägen, vårt största infrastrukturprojekt, som ska länka samman den Adriatiska kusten, genom Belgrad och Budapest med central- och Västeuropa (Đukanović 2015).

Citatet visar att Montenegro inte identifierar sig som ”centraleuropa”, trots att Đukanović uttrycker att Montenegro ligger i ”Europas hjärta”. Detta är i linje med Jakimóws hypotes om att Europa är splittrat i ett utvecklat Västeuropa (centrum) och ett mindre utvecklat Östeuropa (periferi), där Balkanländerna i öst strävar mot att utvecklas i likhet med de västeuropeiska länderna.

För det andra problematiserar premiärministern inte bilden av ett delat Europa i öst och väst och tar för givet att Montenegro ska utvecklas i linje med de västerländska ländernas. Han säger:

Våra länders utveckling ligger efter med tio år jämfört med centraleuropeiska och västeuropeiska länder. Västra Balkans infrastruktur är föråldrad eller förstörd. Bearbetningssektorns andel av BNP ligger långt under det europeiska genomsnittet. Det är våra problem, men här finns potential för ökade utländska investeringar (Đukanović 2015).

Här uttrycker premiärministern att Montenegro även är underutvecklat i jämförelse med de länder Jakimów kallar Europas ”centrumländer”. Västländerna porträtteras här som mer moderna och framstående och är således förebilder som Montenegro vill efterlikna. Även begreppet ”modernism” – som kan sättas i kontrast till icke-modernisering – förekommer i talet och likställs med utveckling. Đukanović säger att:

Genom att utnyttja kapaciteten i Port of Bar och modernisera järnvägen från Bar via Belgrad till Budapest, kommer regionen integreras. [...] Detta kommer att ytterligare intressera kinesiska företag att investera i regionen och öppna nya möjligheter till samarbete av ömsesidiga intressen (Đukanović 2015).

Genom att använda begreppet ”modernisering” istället för exempelvis ”utveckling” finns här en underliggande uppfattning om att förbättring inte är tillräckligt. Istället siktar Montenegro mot en samtida standard i likhet med den västeuropeiska. Följaktligen visar citatets sista mening att det finns en underliggande kapitalistisk idé om att samarbetet leder till ömsesidiga positiva konsekvenser för såväl Kina som Montenegro. Emellertid finns en paradox i talet

som inte problematiserats. Samtidigt som Đukanovićs ordval och ambitioner (t.ex i form av EU-medlemskap) liknar idéer om en liberal ekonomi säger han även i början av talet:

Det är en ära att få samlas här i det vänskapliga Kina, ett land med lång historia, där det kinesiska folket har visat världen i mer än 5000 år hur man tack vare en anda av självständighet, hårt arbete, kunskap och självförtroende kan nå fantastiska resultat (Đukanović 2015).

I citatet menar premiärministern att Kina nått ”fantastiska resultat” genom bland annat en ”anda av självständighet”. Idén om självständighet, inte minst ekonomisk självständighet strider mot den liberala idén som Đukanović framhållt i andra citat. Det kan därför tänkas – med stöd av samtliga citat – att Montenegro erkänner Kinas arbete i ”självständig anda”, men att de själva vill agera i enlighet med den europeiska normen om interdependens och liberal ekonomi.

Sammanfattningsvis visar citaten att det finns en underliggande uppfattning om att Europa är delat i mer moderna stater i väst och mindre moderna stater i öst. Det finns ett underliggande antagande om att modernisering i enlighet med västländernas kommer leda till EU-medlemskap, vilket uttrycks som ”naturligt” och önskvärt bland annat med tanke på att landet haft Euro som valuta sedan 2002. Trots att Kina får beröm för att ”i andan av självständighet” uppnått ”fantastiska resultat” är det inte genom ett självständigt Montenegro som premiärministern vill utveckla landet. Istället finns det ett oproblematiserat antagande om att de liberala normerna är de Montenegro ska efterlikna för att kunna utvecklas. Avslutningsvis ska sägas att Đukanović talar om Kina i tacksam ton och använder ord som ”vänskaplig” när han talar om landet. Således kan det deduceras att Montenegro inte uppfattar Kina som ett hot. Det finns heller inga antaganden om att det ekonomiska samarbetet inom ramarna för BRI skulle medföra politiska krav.

4.1.3 Fråga tre

Bacchis tredje fråga syftar till att undersöka vilka förutsättningar och omständigheter som ligger bakom och orsakar sättet ”problemet” formulerats på.

Jag har här identifierat vilka rådande omständigheter Đukanović menar ligger till grund för problemrepresentationen. Jag har delvis redan svarat på frågan i föregående analysfrågor, men kommer här förtydliga svaret på frågan.

I talet framgår det att Europa är delat i ett modernt väst och ett mindre utvecklade och omodernt öst. Montenegro tillhör det sistnämnda. Således är denna splittring en omständighet som gör att Montenegro vill förbättra den ekonomiska tillväxten och moderniseras. För det andra nämner Đukanović att landets förbindelser med andra länder, såväl i termer av infrastruktur som diplomatiskt är underutvecklat. Mot bakgrund av detta är infrastrukturprojekt genom BRI viktiga för att 1) förbättra infrastrukturen och den ekonomiska tillväxten samt 2) förbättra förbindelser och relationer med andra länder. Även relationen mellan ”Beijing och Bryssel” är en orsak till hur problemet om att sammanföra Kina med EU är presenterat.

4.1.4 Fråga fyra

Den fjärde frågan syftar till att fundera över vad som lämnas osagt i talet. Här är inte meningen att föreslå andra sätt att tänka kring problemet. Istället är syftet att belysa att diskursen styr vad som kan övergå i social praktik och därmed kan bli en politiskt tänkbar handling.

Som citaten visar på är Montenegros ambitioner att stärka den ekonomiska tillväxten och modernisera landet genom att låta Kina bygga infrastruktur, attrahera fler utländska investeringar och engagera sig i transnationella och överstatliga organisationer. Eftersom import och export av varor och tjänster inte nämns i talet verkar de heller inte vara en lika betydelsefull faktor för att förbättra ekonomin och infrastrukturen just nu. Visserligen nämns turism, men beskrivs snarare som en konsekvens av en förbättrad infrastruktur och förbättrad integration i internationella sammanhang.

Premiärministern tar heller inte upp andra alternativa vägar för att förbättra infrastrukturen och den ekonomiska tillväxten. Trots att Kina beröms för sin ”anda av självständighet”, verkar exempelvis ekonomisk självständighet inte vara en väg att gå för Montenegro. Istället intresserar sig Montenegro för transnationella engagemang i överstatliga verksamheter samt investeringar i syfte att modernisera förbättra landets ekonomiska situation.

4.2 Analys av tal 2

Den andra ”speech-acten” som kommer att analyseras är ett tal från 16+1-ländernas det sjunde toppmöte som hölls den sjunde juli 2018 i Bulgarien. Montenegros dåvarande premiärminister var Duško Marković. Således är det han som representerar staten Montenegro i detta tal.

4.2.1 Fråga ett

I linje med Bacchis analysverktyg har jag inledningsvis identifierat vilken sorts problem förekommer i Markovićs tal. I detta tal nämner han infrastruktur och bättre anslutning till andra länder som det främsta ”problemet”. Problemen skulle kunna kallas ”utveckling av infrastruktur” samt ”internationell integration”.

Vid förra årets toppmöte i Budapest sa jag att en betydande del av Montenegros utvecklingsmoral bygger på förbättring av infrastruktur och anslutning, och att denna mekanism och samarbete med Folkrepubliken Kina intar en betydande roll för det (Marković 2018).

Citatet visar på att Montenegro likställer utveckling med en förbättrad infrastruktur och en förbättrad anslutning till andra länder. Marković menar dessutom att Kina har en ”betydande roll” för Montenegros utveckling och ses därmed som en viktig partner som understödjer Montenegros mål. Vidare kan ännu ett ”problem” identifieras, nämligen närmandet EU-medlemskap.

Som blivande medlem i Europeiska unionen, och i nuläget kandidatland, är Montenegro redo att bidra till det omfattande partnerskapet mellan Europeiska unionen och Kina (Marković 2018).

Citatet visar på att Montenegro fortsättningsvis strävar mot ett medlemskap i den Europeiska unionen. Dock talas det här inte som att ekonomiskt samarbete inom ramarna för BRI har någon direkt påverkan på Montenegros EU-integration. Istället nämns EU i ett sammanhang där Marković menar att Montenegro tar ansvar och kan bidra till en förbättrad relation mellan EU och Kina. Således kan det för det första tänkas att Montenegro betraktar den samtida relationen mellan Kina och EU som ett ”problem” som bör åtgärdas. För det andra kan det deduceras att Montenegro gärna intar en aktiv roll i sammanföringen av EU och Kina.

4.2.2 Fråga två

I linje med Bacchis andra fråga har jag sökt efter underliggande antaganden som tas för givet i talet. För det första finns ett underliggande antagande om att EU-medlemskap är positivt och önskvärt, för det andra att Montenegros samarbete med Kina genom BRI är lyckat och positivt. För det tredje är det anmärkningsvärt att premiärministern porträtterar Montenegro som en ”ansvarsfull” och ledande stat i fråga om utvidgning av BRI-projekt på Balkan.

Att EU är positivt och önskvärt går att utläsa i citaten ”Jag tar tillfället i akt att gratulera Bulgarien till de resultat som uppnåtts under deras tid som ordförandeland [i EU:s ministerråd]” och ”Som blivande medlem i Europeiska unionen [...]”. Med utgångspunkt i det första citatet kan det tänkas att engagemang inom EU är respektabelt och bör således hedras. Å andra sidan kan det också vara en diplomatisk gest i form av en komplimang eftersom toppmötet där detta tal framfördes hölls i Bulgarien. Det andra citatet visar att Montenegros EU-integration inte ifrågasätts. Det är enligt Marković självklart oavsett när det realiserar. Detta är i linje med Jakimóws hypotes om att Balkanländerna – till skillnad från Visegrádgruppen – anser att ekonomiskt samarbete med Kina är positivt för såväl Montenegros ekonomi som EU-integration.

Följaktligen beskrivs det ekonomiska samarbetet mellan Kina och Montenegro som positivt och ”lyckat”.

När det gäller projekt i Montenegro går vi in i den sista fasen av byggandet av den första delen av motorvägen som sträcker sig från norr till söder i vårt land och som vi genomför i samarbete med kinesiska partners. Med genomförandet av detta projekt kan vi visa ett exempel på framgångsrikt samarbete inom 16 + 1 (Marković 2018).

Trots rapporter om växande statskulder i Montenegro till följd av dessa infrastrukturprojekt (Financial Times 2019) är Markovićs ton gentemot sina ”kinesiska partners” positiv. Icke desto mindre menar han på att projekten i Montenegro kan framstå som framgångsrika exempel på samarbete inom 16+1. Faktum är att han heller inte nämner Montenegros samtida ekonomiska situation någonstans i talet. Samtidigt uppmanar han regionens grannländer att ansluta sig till fler projekt inom ramarna för BRI.

Jag uppmanar er till att uppmuntra (*ohrabriti*) era länders företag till att uttrycka intresse för genomförandet av detta projekt i partnerskap med Montenegros regering (Marković 2018).

Detta citat är intressant i två bemärkelser. För det första eftersom ger en direkt uppmaning till övriga länder att utöka sitt engagemang inom 16+1 trots rapporter om att samma projekt har ökat Montenegros statsskulder. För det andra används i talet ordvalet *ohrabriti* som direkt översatt betyder ”att giva mod” på svenska. I brist på en svensk motsvarighet till ordet har jag översatt det till ”uppmuntra”. För analysens skull är det dock viktigt att understryka att ordet *ohrabriti* även har ett inneboende antagande om att man måste giva mod till den/det som ska uppmuntras.

Mot bakgrund av ovanstående visar Marković här att det kan finnas en oro bland företagen i övriga 16+1-länder att investera i projekt som är kopplade till BRI. Genom att erkänna att det finns en oro bland vissa företag att investera i BRI-projekt, erkänner han också att det förekommer säkerhetiserade narrativ och diskurser av det ekonomiska samarbetet inom ramarna för BRI. Mot bakgrund av detta aktualiseras även diskursanalysens maktfråga, det vill säga hur makt över en fråga ger ett visst tolkningsföreträde. Det kan – med stöd av Jakimów – tänkas att

Markovic i detta uttalande aktivt försöker få sin tolkning av BRI erkänd som ”den rätta” genom att reproducera en avsäkerhetiserad diskurs om samarbetet.

4.2.3 Fråga tre

Till skillnad från det första talet framgår ingen tydlig orsak för hur problemen är representerade. Istället riktar Marković fokus på framtiden och uppmanar samarbetsländer till att investera i fler projekt inom ramarna för BRI. Dock kan det mot bakgrund av citatet ”...är Montenegro redo att bidra till det omfattande partnerskapet mellan Europeiska unionen och Kina” tänkas att relationen mellan EU och Kina är en orsak till hur problemen representeras. Om relationen mellan stormakterna EU och Kina är komplicerad kan det eventuellt bli komplicerat för Montenegro att vara en del av 16+1 samtidigt som landet strävar mot EU-medlemskap.

4.2.4 Fråga fyra

Bacchis fjärde fråga syftar till att undersöka vad som lämnas osagt eller oproblematiserat i problemrepresentationen. I linje med Jakimóws teori är som tidigare nämnt EU-medlemskap ett mål som inte problematiseras i talet. Liksom i det första talet nämner inte premiärminister Marković andra alternativa möjligheter att uppnå målen. Istället önskar Marković att fler initiativ ska integreras till att bli en del av samarbetet inom ramarna för 16+1.

Som förespråkare för att ansluta och utveckla handelsförbindelser, genom att upprätta och stärka regionala och globala initiativ, anser Montenegro att det är nödvändigt att inom gruppen för 16+1 uppmuntra synergier inom "Belt and Road" -initiativet, Transeuropeiska transportnätverket TEN-T, samt låta dessa initiativ innefatta fler länder på västra Balkan och andra regionala initiativ. (Marković 2018).

Istället för att nämna andra tillvägagångssätt för att åtgärda det som framställs som ”problem”, uttrycker Marković här istället att fler initiativ ska bli en del av ”Belt and Road”. I linje med Jakimóws teori är BRI som initiativ och

16+1 gruppens verksamhet det enda som Marković tar upp som möjliga politiska handlingar. Han säger inte hur detta kommer främja den ekonomiska tillväxten eller EU-integrationen. Eftersom Montenegro förespråkar att fler länder på Västra Balkan ansluter sig till initiativ inom ramarna för BRI, kan det tänkas att Marković rätt detta skulle; 1) driva EU till att inta en mer aktiv roll på Balkan samt 2) främja dialogen mellan EU och Kina.

4.3 Sammanställning av resultat

Tabell 1.2

Bacchi	Jakimóws teori om hur Balkanländerns diskurs av BRI är	Resultat av empiriskt material
1. What's the "problem" represented to be in a specific policy?	"Problemet", d.v.s. det samarbetsländerna vill utveckla/förbättra är ekonomisk tillväxt och förhandling med EU-institutioner. Således är EU-integration och ekonomisk tillväxt de sorters problem som Jakimów menar bör vara	Problem: Fortsatt ekonomisk tillväxt och internationell integration, såväl genom infrastrukturella förbindelser i form av bland annat motorvägar, kulturella och sociala i form av turism samt diplomatiska i form av medlemskap i överstatliga organisationer (EU och NATO).

	Balkanländernas ”problem”.	Även relationen mellan Kina och EU betraktas som ett ”problem”.
2. What presuppositions or assumptions underlie this representation of the ”problem”?	<p>Ekonomiska samarbeten genom BRI och EU-medlemskap medför ekonomisk tillväxt. BRI medför inga politiska krav. BRI medför inget säkerhetshot.</p> <p>Ekonomi understryks istället för politik, transaktionellt engagemang istället för suveränitet och kultur istället för politiska normer. Europa är splittrat i ett öst (periferi) och väst (centrum).</p>	<p>Dikotomier: Öst-Västeuropa där Montenegro tillhör det mindre utvecklade Östeuropa. Montenegro behöver moderniseras i syfte att efterlikna de västeuropeiska länderna. Finns även en liberalkapitalistisk idé om att samarbete genom BRI ger ömsesidiga positiva konsekvenser för såväl Kina som Montenegro. Agerande i enlighet med liberala idéer är det som leder till Montenegros utveckling. Inget antagande om att BRI skulle medföra varken politiska krav eller säkerhetshot. Dock används ordet ”ohrabriti” (att giva mod) i tal 2, vilket kan tolkas som ett erkännande av att det</p>

		finns en annan säkerhetsdiskurs av samma fenomen.
3. How has this representation of the "problem" come about?	Förutsättningen som ligger till grund för "problemen" är en polarisering mellan det europeiska öst-väst (centrum-periferi) där europeiska centrum är moderniserat, men där periferin är underutvecklad. För möjliggörande av vidare utveckling krävs ekonomisk tillväxt och EU-medlemskap.	Europa är uppdelat mellan ett modernt central- och västeuropa samt ett underutvecklat östeuropa där Montenegro befinner sig. Infrastrukturen i Montenegro är föråldrad och/eller förstörd, vilket måste åtgärdas och leder till problemrepresentationen. Även relationen mellan EU och Kina verkar vara en orsak till hur problemen är representerade.
4. What's left unproblematic in this problem representation? Where are the silences? Can the problem be	Problematiserar inte antagandet om EU-medlemskap, det är ett givet mål. Samarbete inom BRI är det enda som nämns vara nyckeln till ekonomisk tillväxt och modernisering	Problematiserar inte EU-medlemskap eller hur EU-integrationen ska fungera med tanke på EU:s och Kinas relation. Anses som självklart att EU-integration är möjlig samtidigt som Montenegro är en del

<p>thought about differently?</p>	<p>av 16+1. Trots att Kina beröms för ”anda av självständighet” indikerar inget i talen på att Montenegro förespråkar ekonomisk självständighet. Tvärtom vill Montenegro att initiativen inom ramarna för BRI ska innefatta fler länder och ekonomiska initiativ i regionen.</p>
-----------------------------------	--

Tabell 1.2 är en sammanställning av uppsatsens analysverktyg, teori och resultat. Den första lodräta kolumnen utgörs av de fyra frågorna som ställs till materialet. Andra lodräta raden visar vad Jakimóws teori menar bör kunna identifieras i materialet utifrån respektive fråga. Den lodräta raden längst till höger visar uppsatsens resultat.

Resultaten i båda talen i linje med Jakimóws teori om att Balkanländer reproducerar Kinas avsäkerhetiserade diskurs av ekonomiska samarbeten med Kina. Med hjälp av Bacchis första fråga har jag dessutom lyckats ge en mer nyanserad bild av vilken sorts problem Montenegro menar att det ekonomiska samarbetet med Kina kan förbättra. Bacchis förutsättningslösa frågor har också lett till att jag kunde identifiera problem som Jakimów inte tar upp i sin teori – bland annat relationen mellan Kina och EU.

Resultaten kan sammanfattas som följande:

- Montenegro reproducerar ett avsäkerhetiserat språk i fråga om landets ekonomiska samarbete med Kina. Detta gör Montenegro eftersom de vill förbättra landets ekonomiska tillväxt och bli mer integrerade internationellt. Således är ekonomisk tillväxt och internationell integration de centrala ”problemen”.
- Genom infrastrukturprojekten inom ramarna för BRI hoppas Montenegro att infrastrukturen förbättras och att turismen ökar. Som ett resultat kommer även statens ekonomi växa.

- I takt med att ekonomin och infrastrukturen förbättras kommer Montenegro även moderniseras i linje med den västeuropeiska standarden. Detta kommer i sin tur att leda till medlemskap i såväl EU som NATO.
- Således identifierar sig Montenegro i talet som ett land i det omoderniserade östeuropa, vilket också är i linje med Jakimóws teori. Det i kombination med det som verkar vara en diffus relation mellan EU och Kina är orsaken till hur problemen representeras.
- Montenegro identifierar sig även som en ”medlare” för Kinas och EU:s relation.

5 Diskussion

Analysens resultat stärkte Jakimóws teori i den bemärkelsen att flera av Jakimóws hypoteser kunde återfinnas i materialet och således verifieras. Bland annat visar resultaten att Montenegro använder ett avsäkerhetiserat språk i fråga om det ekonomiska samarbetet med Kina. Jakimów menar dock att ett avsäkerhetiserat språk kan vara en följd av av kinesisk soft power som i sin tur kan resultera i negativa politiska konsekvenser för Montenegro. Syftet med uppsatsen har inte varit att undersöka om det finns ett samband mellan kinesisk soft power och en avsäkerhetiserad diskurs. Denna hypotes har således inte prövats i uppsatsen vilket är en bidragande faktor till att teorin inte kan verifieras i sin helhet.

Flera av Jakimóws hypoteser lämpade sig väl för uppsatsen och var således användbar i tolkningen av det empiriska materialet. Det var dock nödvändigt att komplettera Jakimów med Köpenhamnskolans för att läsaren ska förstå vilka centrala idéer Jakimów grundar sina argument på. Jakimów återger inte heller alla definitioner av de centrala begrepp som är hämtade ut Köpenhamnskolans säkerhetsteori. Således var det även nödvändigt att ta med Köpenhamnskolans i syfte att återge korrekta definitioner av några centrala begrepp.

Med utgångspunkt i Köpenhamnskolans utför den politiska aktören – i mitt fall premiärministrarna – en så kallad ”securitizing move”. Eftersom premiärministrarna inte använde ett säkerhetiserat språk har de utifrån Köpenhamnskolans definition inte utfört en ”securitizing move”. Således kan de heller inte definieras som ”securitising actors”. Mot bakgrund av detta aktualiseras frågan ”hur ska aktörer som använder avsäkerhetiserat språk med ett politiskt syfte benämnas?”. Det finns därmed en brist på begrepp som kan utgöra definitionen för aktörer som reproducerar avsäkerhetiserat språk i syfte att legitimera sin tolkning av fenomen som ”den rätta”.

Analysverktygen i form av frågorna som hämtats ur WPR-metoden har stundtals gånger varit svårtolkade. Jag har därför läst såväl Bacchis egen tolkning som boken *Metodpraktikans* tolkning av frågorna i syfte att återge frågorna så

korrekt som möjligt. Samtidigt har Bacchis holistiska ansats varit positiv i den bemärkelse att frågorna har kunnat tillämpas på mitt material.

Följaktligen vill jag understryka att mitt modersmål – serbo-kroatiska – har varit en betydande resurs för uppsatsens analys. Om talen hade varit översatta till engelska hade innebörden i det serbo-kroatiska ordet *ohrabriti* (att giva mod) inte kunnat uppmärksammas. Således hade en viktig poäng i uppsatsens analys gått förlorad och påverkat tolkningen av resultatet.

6 Slutsatser

Den här uppsatsen syftade till att ge ett ”lokalt” perspektiv på Montenegros förståelse av landets ekonomiska samarbete med Kina. Uppsatsen utgör också ett ”puzzle” inom den statsvetenskapliga forskningen mot bakgrund av bristen på diskursanalyser på forskningsområdet samt en brist på fallstudier med Montenegro som fall. Med utgångspunkt i syftet formulerades frågeställningen *Hur kan diskursen kring Montenegros ekonomiska samarbete med Kina förstås utifrån premiärministrarna Đukanovićs samt Markovićs tal från 2015 respektive 2018?* Med hjälp av Bacchis diskursanalytiska verktyg i kombination med Malgorzata Jakimóws teori ”Desecuritisation as a soft power strategy” kan diskursen förstås som avsäkerhetiserad eftersom det ekonomiska samarbetet betraktas som en ekonomisk och politisk möjlighet snarare än hot.

Uppsatsen kan dock inte dra en slutsats kring huruvida samarbetet är ett ”objektivt” hot eller inte. Med utgångspunkt i Bacchis och Foucaults diskursförståelse finns en ”verklighet därute” som inte är inom den lingvistiska sfären (Bergström – Boréus 2018, s. 255). Det vill säga hot finns, men får ingen mening så länge det inte talas om det som ett hot. Dessutom menar Köpenhamnskolan att det språkligt konstruerade hotet måste ”accepteras” och reproduceras av mottagarna av ”the securitising move”. Mot bakgrund av Foucault, Bacchi och Köpenhamnskolan kan samarbetet utgöra ett objektivt hot, men eftersom språket i materialet visat sig vara avsäkerhetiserat har det eventuella hotet ingen mening. Istället bör uppsatsens ”speech acts” betraktas som en språklig/diskursiv maktkamp om vilken utsaga – i fråga om ekonomiskt samarbete med Kina – som vinner mest legitimitet och får tolkningsföreträde.

Eftersom uppsatsen redogjort för Montenegros diskurs på nivån för beslutsfattande har uppsatsen även redogjort för Montenegros ”etablerade sanning” om landets ekonomiska samarbete med Kina. Således bör uppsatsens resultat betraktas som ett perspektiv på verkligheten bunden till sin tid och kontext.

Avslutningsvis argumenterar Jakimów för teorins generaliserbarhet på samtliga Balkanländer och att den reproducerade diskursen är en produkt av kinesisk soft power. Vidare forskning kan därför även pröva teorin i sin helhet och tillämpas på fler fall i syfte att testa teorins generaliserbarhet.

7 Källförteckning

7.1 Böcker

Bacchi, Carol 2009. *Analysing Policy: What's the problem represented to be?* Uppl. 1. Pearson Australia

Badersten, Björn – Jakob Gustavsson 2015. *Vad är statsvetenskap: Om undran inför politiken.* Uppl. 2. Studentlitteratur: Lund

Boréus, Kristina – Göran Bergström (red.) 2018. *Textens mening och makt.* Uppl. 4. Studentlitteratur: Lund

Bottici, Chiara – Benoit Challand, 2013. *Imagining Europe: Myth, Memory, and Identity.* Cambridge: Cambridge University Press

Buzan, Barry – Ole Waever – Jaap de Wilde, 1998. *Security: A New Framework For Security Analysis.* Lynne Rienner Publishers: London

Esaiasson, Peter – Mikael Gilljam – Henrik Oscarsson – Ann Towns – Lena Wägnerud, 2017. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad.* Uppl. 5. Wolters Kluver: Stockholm

Jørgensen W. Marianne – Louise Phillips 2000. *Diskursanalys som teori och metod.* Uppl. 1. Studentlitteratur: Lund

Markey S. Daniel 2020. *China's Western Horizon: Beijing and the new geopolitics of Eurasia.* Oxford University Press: Oxford

Rienecker, Lotte – Peter Stray Jörgensen 2011. *Att skriva en bra uppsats*. Uppl. 2. Liber: Stockholm

Teorell, Jan – Torsten Svensson 2016. *Att fråga och att svara*. Uppl. 1. Liber: Stockholm

Wallerstein, Immanuel 2007. *Världssystemanalysen: en introduktion*. Uppl. 2. Tankekraft: Stockholm

Winter, Tim 2018. *Geocultural Power: Chinas Quest to Revive the Silk Roads for the Twenty-First Century*. The University of Chicago Press: Chicago & London

7.2 Vetenskapliga artiklar

Jakimów, G. Malgorzata 2019. "Desecuritisation as a soft power strategy: The Belt and Road Initiative, European fragmentation and China's normative influence in Central-Eastern Europe". *Asia Europe Journal*. Vol 17. S. 369–385

Jojić, Stefan 2017. "How Serbia Perceives 'The Belt and Road' Initiative and 16+1 cooperation". *China-CEE Institute*. Vol. 7. S. 1–13

Šekarić, Nevena 2020. "China's 21st Century Geopolitics and Geo-economics: An Evidence From the Western Balkans". *Medunarodni Problemi*. Vol. 72, Nr. 2. S. 356–376

7.3 Rapporter

OECD 2020. "China's Belt and Road Initiative in the Global Trade, Investment and Finance Landscape" [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.oecd.org/finance/Chinas-Belt-and-Road-Initiative-in-the-global-trade-investment-and-finance-landscape.pdf> Hämtdatum: 2020-11-01

7.4 Elektroniska resurser

Berlinprocess webbplats = Berlinprocess information and resource center, okänt datum. ”About”. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://berlinprocess.info/about/>
Hämtdatum: 2020-11-12

CEE:s webbplats. “National coordinators” [Elektronisk] Tillgänglig: [National Coordinators \(china-ceec.org\)](http://NationalCoordinators.china-ceec.org) Hämtdatum: 2021-01-03

Europaparlamentet 2020 = Europaparlamentets webbplats. “Västra Balkan”. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/sv/sheet/168/vastra-balkan>
Hämtdatum: 2021-01-02

Europaportalen 2020. “Tema Kina: aktuellt -vad händer?” 2020-08-24. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.europaportalen.se/teman/kina>
Hämtdatum: 2020-12-15

Europeiska Unionen 2020 = Europeiska Unionens webbplats 2020. [Elektronisk] Tillgänglig: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_en
Hämtdatum: 2020-11-30

Financial Times 2019. ”Montenegro fears China-backed highway will put it on road to ruin”. Nyhetsartikel. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.ft.com/content/d3d56d20-5a8d-11e9-9dde-7aedca0a081a>
Hämtdatum: 2020-12-04

Gabriel, Sigmar 2018. *Tyska utrikesdepartementets webbplats*. Tal. 2018-02.17. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.auswaertiges-amt.de/en/newsroom/news/rede-muenchner-sicherheitskonferenz/1602662>
Hämtdatum: 2021-01-02

Jinping, Xi 2013. "Promote Friendship Between Our People and Work Together to Build a Bright Future". 2013-09-08 [Elektronisk] Tillgänglig: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjdt_665385/zyjh_665391/t1078088.shtml
Hämtdatum: 2021-01-01

The Diplomat 1 = The Diplomat, 2019-09-25. "How China challenges the EU in the Western Balkans" Nyhetsartikel. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://thediplomat.com/2019/09/how-china-challenges-the-eu-in-the-western-balkans/> Hämtdatum 2020-11-03

The Diplomat 2 = The Diplomat, 2019-03-29. "China's "16+1" Is Dead? Long Live the "17+1." Nyhetsartikel. [Elektronisk] Tillgänglig: [China's "16+1" Is Dead? Long Live the "17+1." – The Diplomat](#) Hämtdatum: 2020-12-13

The Guardian, okänt datum. "What is China's Belt and Road Initiative?". Nyhetsartikel. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.theguardian.com/cities/ng-interactive/2018/jul/30/what-china-belt-road-initiative-silk-road-explainer>
Hämtdatum: 2020-10-30

Utblick, 2020. "Misstron mot Kina I Sverige och Europa". Podd. Spotify, 2020-12-18

Visegrádgruppens webbplats, okänt datum. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.visegradgroup.eu/> Hämtdatum: 2020-11-30

Världsbanken 2021 = Världsbankens webbplats, 2021. "The World Bank in China: Overview". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.worldbank.org/en/country/china/overview> Hämtdatum: 2020-12-25

7.5 Övrigt

Đukanović, Milo 2015. Montenegros premiärminister 2012–2016. Tal 2015-11-24. Tillgänglig: https://www.gov.me/biblioteka/Ostali_Dokumenti
Hämtdatum: 2020-10-20

Marković, Duško 2018. Montenegros premiärminister 2016–2020. Tal. 2018-07-07. Tillgänglig: https://www.gov.me/biblioteka/Ostali_Dokumenti Hämtdatum: 2020-10-20

8 Bilagor

8.1 Tal 1

Milo Đukanović, predsjednik Vlade Crne Gore. Govor na 4. samitu šefova vlada u okviru mehanizma 16+1, u Sudžou, NR Kina, 24. novembar 2015. g.

Poštovani premijeru Li,

Uvažene kolege,

Dame i gospodo,

Zahvaljujem našem uvaženom domaćinu na organizovanju ovog imponantnog skupa u prelijepom Sudžou, koji simbolizuje i slavnu kinesku istoriju, i uspon moderne Kine.

Vjerujem da dijelim zadovoljstvo svih zbog toga što smo se ove godine okupili u prijateljskoj Kini, u državi sa velikom istorijom, u kojoj je kineski narod kroz više od 5000 godina, pokazao svijetu kako se zahvaljujući duhu samostalnosti, pregalačkom radu, znanju i vjeri u sebe mogu ostvarivati veliki rezultati.

Od uspostavljanja diplomatskih odnosa, čiju ćemo deceniju obilježiti iduće godine, prijateljstvo Crne Gore i NR Kine se neprekidno učvršćuje. Inicijativa 16+1 je dodatno ojačala našu saradnju i dala joj novu dinamiku.

Crna Gora je najmanja država u okviru ovog mehanizma. Ali i država velikih ambicija. Od obnove nezavisnosti BDP je porastao tri puta. Uspješno vodimo pregovore za članstvo u EU. Kroz nedjelju dana očekujemo odluku o upućivanju poziva za članstvo u NATO. Sprovodimo kvalitetne strukturne reforme i unapređujemo investicioni ambijent. Zahvaljujući tome, kao i konkurentnoj poreskoj politici, SDI tokom posljednje decenije činile su oko 19% ostvarenog

BDP. Koristimo euro kao valutu od 2002.godine. Crnu Goru transformišemo u brzorastuću ekonomiju, sa širokim spektrom mogućnosti za biznis.

Dame i gospodo,

Ovogodišnji samit – „Nova polazna tačka, domeni i nova vizija” – pruža nam mogućnost da sumiramo efekte dosadašnje saradnje, i definišemo viziju daljeg razvoja.

Crna Gora u okvirumehanizma 16+1 koristi značajan dio opredijeljenog preferencijalnog kreditnog paketa za infrastrukturne projekte. Jasno nam je da nema željenog ekonomskog rasta sa postojećim infrastrukturnim ograničenjima. Iako smo na vratima Jadrana, i imamo stratešku poziciju u srcu Evrope, još uvijek smo relativno teško dostupni i slabo povezani. Zato smo krenuli u izgradnju autoputa, najvećeg infrastrukturnog projekta, koji će povezivati Jadransku obalu, preko Beograda i Budimpešte, sa Centralnom i Zapadnom Evropom. Projekat realizujemo sa kineskim partnerima CCCC-CRBC.

Ovo je nova polazna tačka za budućnost naše saradnje. Tačka sa koje vidimo novi domen – uključivanje crnogorske Luke Bar u pomorski lučki koridor na Jadranu, koji bi predstavljao ispunjenje proklamovane „Win-Win” strategije NR Kine sa zemljama Centralne i Istočne Evrope. Za Crnu Goru je važno da angažuje i razvija potencijale Luke Bar, a za NR Kinu da proširi mrežu inicijative „Jedan pojas, jedan put”.

Korišćenjem kapaciteta Luke Bar, i modernizacijom željezničke pruge od Bara preko Beograda do Budimpešte, region će biti bolje povezan, a prirodni resursi i komparativne prednosti Crne Gore i okruženja bolje valorizovani. To će dodatno zainteresovati kineske kompanije da investiraju u region, i otvoriti nove mogućnosti za saradnju u zajedničkom interesu.

Kroz proces približavanja EU zemlje našeg regiona postale su svjesne važnosti regionalne saradnje i integracija u cjelini. Tranzicija naših država kasnila je skoro deset godina za zemljama Centralne i Istočne Evrope. Infrastruktura na Zapadnom Balkanu je uglavnom zastarjela ili razrušena. Učešće prerađivačkog sektora u BDP je daleko ispod evropskog prosjeka. To jesu naši problemi, ali i značajni potencijali za strana ulaganja, koje želimo što prije da valorizujemo.

Šansu za prevazilaženje krize i za brži razvoj sve naše države vide u integracijama, stranim direktnim investicijama i održivim regionalnim projektima.

Crna Gora ima velike šanse i u oblasti energetike, jer sada koristi manje od 30% vodnog potencijala. Izgradnjom novih hidroelektrana mogla bi postati jedan od najznačajnijih proizvođača vršne električne energije koja se najbolje kotira na berzi. To predstavlja izuzetan potencijal za saradnju sa inostranim partnerima. Posebno kada se ima u vidu mogućnost plasmana električne energije na tržište EU, preko podmorskog kabla između Crne Gore i Italije, koji upravo realizujemo. Time će Crna Gora postati regionalno čvorište za prenos električne energije. Istovremeno, svi elektroenergetski potencijali u ovom dijelu Evrope značajno će dobiti na atraktivnosti i izvoznim performansama. Paralelno jačamo i prenosnu energetska mrežu i tako se kvalitetno povezujemo sa državama regiona.

Velike su šanse i u razvoju turizma. To je jedna od strateških grana naše privrede. Cio Zapadni Balkan, koristeći nesporna prirodna bogatstva i kulturno-istorijske znamenitosti, unapređuje turistički proizvod i uslugu u skladu sa zahtjevima modernog tržišta i postaje atraktivna turistička destinacija.

Najpoznatije globalne kompanije pokazuju interesovanje za crnogorski turizam. Mnoge od njih su nam već partneri. Crna Gora je jedna od najbrže rastućih turističkih ekonomija u svijetu. To pokazuju analize svih relevantnih turističkih organizacija. Jasno nam je da turiste iz geografski dalekih tržišta poput kineskog možemo privući udruženi, ponudama regionalnih paket aranžmana.

Novu mogućnost unapređenja naših budućih odnosa sa NR Kinom vidimo i kroz povezivanje programa 16+1 sa Berlinskim procesom, koji je na inicijativu Vlade Njemačke započeo 2014, a nastavljen ove godine u Beču. Ove inicijative su sasvim komplementarne. Naš primjer pokazuje da se projekti mogu realizovati i trilateralno. Rekonstrukciju dijela željezničke pruge u Crnoj Gori vrše kineski partneri, a finansira se iz EU fondova.

Povezivanje ovih programa može biti nova šansa za realizaciju održivih projekata od zajedničkog interesa, uz punu podršku EU i NR Kine. Istovremeno i novi impuls jačanju saradnje Pekinga i Brisela. Siguran sam da će i ovaj Samit značiti podsticaj i podršku u tom pravcu.

Dame i gospodo,

Svako od nas ima viziju razvoja svoje zemlje, i regiona u cjelini. Imamo i zajedničke strateške ciljeve. U našem je interesu da nađemo prave puteve za njihovo ostvarivanje. Smatram da predložena Srednjoročna agenda i Sudžou

smjernice predstavljaju dobru osnovu za realizaciju prioriternih projekata u regionu, i da su snažan podstrek našem budućem ekonomskom razvoju.

Uvjeren sam da će se zajedničkim naporima plodonosna saradnja u svim oblastima nastaviti i dalje produbljivati, na dobrobit naših naroda i naših prijateljskih država.

Hvala vam na pažnji!

8.2 Tal 2

Predsjednik Vlade Crne Gore Duško Marković. Govor na 7. Samitu šefova vlada NR Kine i zemalja Centralne i Istočne Evrope, u okviru Mehanizma „16+1“, Sofija, 7. jul 2018.

Poštovani predsjedniče Vlade Republike Bugarske, gospodine Borisov,

Uvažene kolege,

Dame i gospodo,

Zadovoljstvo mi je, treći put u kratkom roku, boraviti u Sofiji. Našem uvaženom domaćinu, kolegi Borisovu i njegovom timu, zahvaljujem na ukazanoj dobrodošlici i organizaciji ovog skupa. Koristim i ovu priliku da Bugarskoj čestitam na rezultatima ostvarenim tokom predsjedavanja EU.

Kao buduća članica Evropske unije, a u ovom trenutku zemlja kandidat za članstvo, Crna Gora je spremna doprinositi sveobuhvatnom strateškom partnerstvu Evropske unije i Kine.

U maju prošle godine smo potpisali Memorandum o saradnji unutar inicijative „Pojas i Put“ i s tim u vezi izražavam zadovoljstvo što su sve zemlje učesnice Mehanizma „16+1“ iskazale spremnost da aktivno implementiraju memorandume, uz obezbjeđivanje dalje otvorenosti, na osnovama tržišnih pravila i međunarodnih normi.

Očekujemo u periodu nakon Samita da se kroz izradu studije izvodljivosti ispitaju mogućnosti za povezivanje buduće brze pruge Beograd – Budimpešta sa lukama u Crnoj Gori i Albaniji, kako je to dogovoreno u Budimpešti. Dodatno nas ohrabruje sličan stav istaknut i u ovogodišnjim Smjernicama, uz uključivanje luka u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Sloveniji.

Crnoj Gori je na prošlogodišnjem Samitu u Budimpešti ukazano povjerenje da predvodi osnivanje Koordinacionog mehanizma za saradnju u oblasti zaštite životne sredine. Ministarska konferencija na tu temu održaće se u septembru u Podgorici kada će biti ozvaničen početak rada ovog Koordinacionog mehanizma.

Drage kolege,

Dame i gospodo,

Na prošlogodišnjem Samitu u Budimpešti sam kazao da se značajan dio razvojne filozofije Crne Gore zasniva na unapređenju infrastrukture i povezivanju, a da ovaj Mehanizam i saradnja sa NR Kinom u tome zauzimaju značajno mjesto. S tim u vezi smatramo dobrim i da dogovorene aktivnosti u pravcu unapređenja praktične saradnje u trgovini, investicijama i povezivanju čine značajan dio „Sofijskih smjernica“.

Crna Gora je inicirala, što je i prihvaćeno, da se sprovedu mjere za razvoj saradnje malih i srednjih preduzeća, i da ohrabrimo mala i srednja preduzeća i preduzetnike da razvijaju komunikaciju u tom pravcu.

Kada su u pitanju aktivnosti u Crnoj Gori, ulazimo u završnu fazu izgradnje prve dionice autoputa od juga prema sjeveru naše zemlje, koji realizujemo u saradnji sa kineskim partnerima. Kroz završetak tog projekta pokazuje se i primjer uspješne saradnje u okviru „16+1“.

Vlada Crne Gore stvara pretpostavke za nastavak gradnje ostalih dionica autoputa, do granice sa Republikom Srbijom. S tim u vezi pozivam i vas da ohrabrite kompanije iz vaših zemalja da iskažu interesovanje za realizaciju ovog projekta u partnerstvu sa Vladom Crne Gore.

Za ovaj i slične kapitalne projekte potrebno je dalje jačanje saradnje banaka i finansijskih institucija zemalja Centralne i Istočne Evrope i Narodne Republike Kine.

Kao zagovornika povezivanja i razvoja trgovinskih odnosa, kroz uspostavljanje i jačanje regionalnih i globalnih inicijativa, Crna Gora smatra potrebnim da se unutar „16+1“ saradnje podstiče sinergija između inicijative „Pojas i Put“, Trans-evropske transportne mreže TEN-T, njeno proširenje na zemlje Zapadnog Balkana i ostalih regionalnih inicijativa.

Pridružujemo se podršci za što skorije usaglašavanje sveobuhvatnog sporazuma o investicijama između Evropske unije i Narodne Republike Kine.

Pozdravljamo usvajanje "Sofijskih smjernica", kao dobar okvir nastavka praktične saradnje unutar Mehanizma „16+1“, što je, siguran sam, u interesu svih zemalja učesnica. Uvjeren u ispunjenje svih postavljenih ciljeva i realizaciju dogovorenih aktivnosti, unaprijed čestitam svima, a prije svega domaćinu, premijeru Borisovu. Želim uspjeh i domaćinima narednog Samita – Hrvatskoj. Hvala vam na pažnji!

8.3 Tabeller

Tabell 1.1: Analysschema

Bacchi	Jakimóws teori om hur Balkanländerens diskurs av BRI är	Resultat av empiriskt material
1. What's the "problem" represented to be in a specific policy?	"Problemet", d.v.s. det samarbetsländerna vill utveckla/förbättra är ekonomisk tillväxt och förhandling med EU-institutioner	
2. What presuppositions or assumptions underlie this representation of the "problem"?	Ekonomiska samarbeten genom BRI och EU-medlemskap medför ekonomisk tillväxt. BRI medför inga politiska krav.	

	<p>BRI medför inget säkerhetshot.</p> <p>Ekonomi understryks istället för politik, transationellt engagemang istället för suveränitet och kultur istället för politiska normer.</p>	
<p>3. How has this representation of the "problem" come about?</p>	<p>Förutsättningen som ligger till grund för "problemen" är en polarisering mellan det europeiska öst-väst (centrum-periferi) där europeiska centrum är moderniserat, men där periferin är underutvecklad. För utveckling krävs ekonomisk tillväxt och EU-medlemskap</p>	
<p>4. What's left unproblematic in this problem</p>	<p>Problematiserar inte antagandet om att EU-medlemskap och</p>	

representation ? Where are the silences? Can the problem be thought about differently?	samarbete inom BRI är de enda sätten att nå ekonomisk tillväxt och modernisering	
--	---	--

Tabell 1.2: Sammanställning av resultat

Tabell 1.2

Bacchi	Jakimóws teori om hur Balkanländerns diskurs av BRI är	Resultat av empiriskt material
5. What's the "problem" represented to be in a specific policy?	"Problemet", d.v.s. det samarbetsländerna vill utveckla/förbättra är ekonomisk tillväxt och förhandling med EU-institutioner. Således är EU-integration och ekonomisk tillväxt de	Problem: Fortsatt ekonomisk tillväxt och internationell integration, såväl genom infrastrukturella förbindelser i form av bland annat motorvägar, kulturella och sociala i form av turism samt diplomatiska i form av medlemskap i överstatliga

	<p>sorters problem som Jakimów menar bör vara Balkanländerna as "problem".</p>	<p>organisationer (EU och NATO). Även relationen mellan Kina och EU betraktas som ett "problem".</p>
<p>6. What presuppositions or assumptions underlie this representation of the "problem"?</p>	<p>Ekonomiska samarbeten genom BRI och EU-medlemskap medför ekonomisk tillväxt. BRI medför inga politiska krav. BRI medför inget säkerhetshot. Ekonomi understryks istället för politik, transaktionellt engagemang istället för suveränitet och kultur istället för politiska normer. Europa är</p>	<p>Dikotomier: Öst-Västeuropa där Montenegro tillhör det mindre utvecklade Östeuropa. Montenegro måste moderniseras i syfte att efterlikna de västeuropeiska länderna. Finns även en liberalkapitalistisk idé om att samarbete genom BRI ger ömsesidiga positiva konsekvenser för såväl Kina som Montenegro. Agerande i enlighet med liberala idéer är det som leder till Montenegros utveckling. Inget antagande om att</p>

	<p>splittrat i ett öst (periferi) och väst (centrum).</p>	<p>BRI skulle medföra varken politiska krav eller säkerhetshot. Dock används ordet "ohrabriti" (att giva mod) i tal 2, vilket kan tolkas som ett erkännande av att det finns en annan säkerhetiserad diskurs av samma fenomen.</p>
<p>7. How has this representation of the "problem" come about?</p>	<p>Förutsättningen som ligger till grund för "problemen" är en polarisering mellan det europeiska öst-väst (centrum-periferi) där europeiska centrum är moderniserat, men där periferin är underutvecklad. För möjliggörande</p>	<p>Europa är uppdelat mellan ett modernt central- och västeuropa samt ett underutvecklat östeuropa där Montenegro befinner sig. Infrastrukturen i Montenegro är föråldrad och/eller förstörd, vilket måste åtgärdas och leder till problemrepresentationen. Även relationen mellan EU och Kina verkar vara en</p>

	<p>av vidare utveckling krävs ekonomisk tillväxt och EU-medlemskap.</p>	<p>orsak till hur problemen är representerade.</p>
<p>8. What's left unproblematic in this problem representation? Where are the silences? Can the problem be thought about differently?</p>	<p>Problematiserar inte antagandet om EU-medlemskap, det är ett givet mål. Samarbete inom BRI är det enda som nämns vara nyckeln till ekonomisk tillväxt och modernisering</p>	<p>Problematiserar inte EU-medlemskap eller hur EU-integrationen ska fungera med tanke på EU:s och Kinas relation. Anses som självklart att EU-integration är möjlig samtidigt som Montenegro är en del av 16+1. Trots att Kina beröms för "anda av självständighet" indikerar inget i talen på att Montenegro förespråkar ekonomisk självständighet. Tvärtom vill Montenegro att initiativen inom ramarna för BRI</p>

		ska innefatta fler länder och ekonomiska initiativ i regionen.
--	--	--